

Як це було

«РІВНЕАЗОТ»: сорок років тому

У минулому році найбільше в нашому краї підприємство – «Рівнеазот» – відзначило 40-річний ювілей з часу випуску першої тонни продукції. Після далекого 1969-го кожен новий рік був також по своєму ювілейним, адже вводилися в експлуатацію нові цехи, нові виробничі потужності, розвивалася соціальна сфера. Історія заводу з відстані чотирьох десятиків літ видається цікавою та повчальною – тому хочеться час від часу бодай кількома штрихами розповісти про те, що пережито нами всіма: і рівненськими хіміками, і мешканцями міста.

Йшов 1970 рік. Завод азотних добрив зростав, утверджувався. Вже до кінця року було прийнято в експлуатацію додаткові потужності в цеху аміаку-1 (14 тонн на рік рідкого аміаку і 60 тисяч тонн аміачної води). Окрім того, почато переговори з Польською Народною Республікою про поставку обладнання для виробництва сірчаної кислоти (будівництво одного з цехів цього виробництва велось з січня 1969-го).

Неабияким стимулом для багатьох стало спорудження нових будинків для хіміків у місті: 2 жовтня 1970 року новоселами стали 64 родини.

Трудовий ритм заводу ставав щораз чіткішим. У бригадах, цехах з'являлися свої герої, які вирізнялися з-поміж інших новаторським підходом до справи, вмінням професійно і в найкоротші строки вирішувати найскладніші проблеми, які виникали на виробництві. Серед таких найчастіше називалося ім'я слюсаря Дмитра Степановича Сурніна, якому першому в ко-

лективі присвоєно звання «Майстер Золоті руки».

Завод розвивався, міцнів. Виконувалася виробнича програма і водночас будувалися нові цехи. Наприкінці серпня розпочалося будівництво цехів неконцентрованої азотної кислоти та аміачної селітри. Окрім того, ось-ось мало завершитися спорудження корпусу першого навчального закладу – профтехучилища хіміків.

Ця урочиста подія припала на 4 вересня. Гримів оркестр, і було море квітів. А перед входом в училище – червоніла стрічка, яку ось-ось мали перерізати. Виголосувалися вітальні промови, линули слова вдячності на адресу будівельників і висловлювалася впевненість, що відтепер завод з виготовлення азотних добрив щорічно поповнюватиметься новими кадрами з міцними теоретичними знаннями. Тих, хто бажав навчатися в нашому навчальному закладі, у всі роки було багато. І що в тім дивного? Йшлося ж не просто про набуття традиційних робітничих професій, а про перспек-

тиву роботи на хімічному підприємстві, яке, впевнено заявивши про себе, стрімко розвивалося.

У 1970-му підходило до завершення будівництво першого цеху сірчаної кислоти, пуск якого став справжнім святом для всього трудового колективу. Начальник цього структурного підрозділу Петро Феоктистович Масло, поки будувався цех, очолював групу експлуатаційників, які невдовзі мали скласти (і склали) основу колективу сірчаноокислотників. А зі споріднених підприємств приїхали для роботи на досить непростому виробництві чимало кваліфікованих фахівців, імена багатьох з яких стали невдовзі відомими і в місті, і в галузі: Людмила Степанівна Бухаринова, Світлана Василівна Ільїна, молоді виробничники Михайло Бурячок, Анатолій Ушаков і багато інших.

Ветеран підприємства Галина Людвигівна Березовська через кілька десятиліть згадувала про той період так:

– Перше, що спливає у пам'яті, – це суцільне болото... У той єдиний «пазик», який курсував на завод, потрапити було практично неможливо. Отож, єдиний транспорт – залізниця. Вставали о 7-ій ранку, дизелем під'їжджали, а потім – полем,

вимішуючи болота (в такий же спосіб і з роботи діставалися). Зрештою, непролазне болото (та ще й загазованість досить висока) супроводжувало нас не тільки в дорозі, а й на території заводу. Навіть страшно подумати, як вдавалося потрапляти, скажімо, до цеху сірчаної кислоти, щоб взяти проби для аналізу. Вірите? – чоботи залишалися в багні: витягали ногу і вже потім – чобіт. А на аміачній селітрі хіба краще? Загазованість була такою, що нічого довкола не видно. По-пластунськи, повзком пробиралися до цеху. Лаборанти відмовлялися працювати в таких умовах. Але ж комусь потрібно було робити те, що треба. І я йшла.

Для чого розповідаю з відстані багатьох літ про це? Мабуть, тому, що хочеться, аби ті, котрі прийшли на завод нещодавно, знали: першим випала нелегка доля. І якщо ми не спасували, не відступили – оцю вірність підприємству належить зберегти і їм. Бо ж тільки патріоти заводу і сьогодні, як тоді, здатні розвивати виробництво, забезпечувати підприємству кращу долю.

Світлана БЕРЕЗА,
керівник прес-служби
«Рівнеазоту»